

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΜΑΔΡΙΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ Ο.Ε.Υ.

Μαδρίτη, 26.03.2020

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ
ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΤΥΧΕΣ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ ΤΟΥ ΚΟΡΩΝΟΪΟΥ
SARS COVID-19 ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ

1. Οι πρώτες ημέρες και η κήρυξη της χώρας σε κατάσταση εκτάκτου ανάγκης

Το πρώτο επιβεβαιωμένο κρούσμα του κορωνοϊού (Sars Covid-19) στην Ισπανία εμφανίστηκε στις 31 Ιανουαρίου τ.έ., στη νήσο La Gomera, της Αυτόνομης Κοινότητας των Κανάριων Νήσων. Το κράτος προέβη άμεσα στη λήψη των αναγκαίων μέτρων στο νησί, χωρίς να διαφαίνεται κίνδυνος για την υπόλοιπη Ισπανία. Το δεύτερο κρούσμα διαγνώστηκε στη νήσο της Πάλμα ντε Μαγιόρκα στις 9 Φεβρουαρίου. Στη συνέχεια, τις ημέρες 24 και 25 Φεβρουαρίου, εμφανίστηκαν τα πρώτα κρούσματα στην ενδοχώρα, ενώ στις 26 Φεβρουαρίου, στη Σεβίλλη της Αυτόνομης Κοινότητας της Ανδαλουσίας, επιβεβαιώθηκε το πρώτο άτομο που προσβλήθηκε από τον ιό που δεν είχε ταξιδέψει εκτός Ισπανίας. Έκτοτε, τα κρούσματα αυξάνονταν καθημερινά.

Παρά τον ανησυχητικό αριθμό των επιβεβαιωμένων κρουσμάτων, η χώρα, αρχικά, δεν έλαβε ενιαία μέτρα σε όλη την περιφέρεια για την αποφυγή της εξάπλωσής του. Στις 8 Μαρτίου, με αφορμή τον εορτασμό για την Ημέρα της Γυναίκας, πραγματοποιήθηκαν σημαντικές μαζικές εκδηλώσεις, με συμμετοχή πολλών μελών και εκπροσώπων της κυβέρνησης, ορισμένοι/ες εκ των οποίων βρέθηκαν αργότερα θετικοί στον ιό. Στις 9 Μαρτίου, οπότε τα κρούσματα έφθασαν συνολικά τα 999 στις 17 Αυτόνομες Κοινότητες, οι τοπικές κυβερνήσεις σε Μαδρίτη και Χώρα των Βάσκων, αποφάσισαν να κλείσουν τα σχολεία και τα πανεπιστήμια. Αμέσως μετά, ορισμένες ακόμη Αυτόνομες Κοινότητες έλαβαν μέτρα, όπως η ακύρωση των εκδηλώσεων Las Fallas στη Βαλένθια.

Τα πρώτα μέτρα από το ισπανικό κράτος ελήφθησαν στις 10 Μαρτίου, με τη διακοπή των απευθείας πτήσεων με την Ιταλία και την απαγόρευση εκδηλώσεων, άνω των 1.000 ατόμων στη Μαδρίτη, τη Λα Ριόχα και τη Βιτόρια, ήτοι στις περιοχές που είχαν ήδη πληγεί περισσότερο. Έκτοτε, στις 14 Μαρτίου, ο Πρωθυπουργός της χώρας, κ. Πέδρο Σάντσεθ, εξήγγειλε ότι η Ισπανία, από τις 16 Μαρτίου, θα βρίσκεται σε κατάσταση εκτάκτου ανάγκης. Με την εν λόγω Υπουργική Απόφαση, όλες οι Αυτόνομες Κοινότητες της χώρας βρίσκονται υπό τον αποκλειστικό έλεγχο της κεντρικής Κυβέρνησης του κράτους. Το Σύνταγμα επιτρέπει τη συγκεκριμένη απόφαση, η οποία έχει διάρκεια 15 ημερών ενώ, δεδομένης της κατάστασης, στις 25 Μαρτίου, το Κοινοβούλιο υπερψήφισε την παράταση της κατάστασης έκτακτης ανάγκης για επιπλέον δεκαπέντε ημέρες, ήτοι έως τις 11 Απριλίου, αφήνοντας ανοιχτό το ενδεχόμενο της περαιτέρω παράτασης.

Μεταξύ των μέτρων που ελήφθησαν είναι η απαγόρευση της κυκλοφορίας, εκτός των αναγκαίων περιπτώσεων, όπως η εργασία -όταν δεν είναι εφικτή η τηλεργασία- και η επίσκεψη σε φαρμακεία, νοσοκομεία, σουπερμάρκετ, καταστήματα για κατοικίδια συντροφιάς και περίπτερα. Παράλληλα, όλα τα εμπορικά καταστήματα, μπαρ, παντός κατηγορίας κέντρα εστίασης παραμένουν κλειστά, πλην ελαχίστων, που κάνουν κατ' οίκον αποστολές. Επιπλέον, από τις 26 Μαρτίου, όλα τα ξενοδοχεία αναγκάζονται να σταματήσουν πλήρως τη λειτουργία τους. Στο μεταξύ, πολλές χώρες, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας, έχουν κλείσει τα σύνορά τους με την Ισπανία.

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΜΑΔΡΙΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ Ο.Ε.Υ.**

Έως και σήμερα, τα εδώ επίσημα στοιχεία αναφέρουν ότι το σύνολο των νοσούντων από τον ιό στη χώρα ανέρχεται στον αριθμό των 56.188 χιλιάδων ατόμων.

2. Τα οικονομικά μέτρα της Κυβέρνησης

Όλοι οι οργανισμοί παγκοσμίως, όπως το ΔΝΤ και η ΕΚΤ, έχουν δηλώσει ότι, εξαιτίας της τροπής των γεγονότων από τον κορωνοϊό Covid-19, τόσο οι εθνικές οικονομίες και, ως αποτέλεσμα, η παγκόσμια οικονομία, θα επιβραδύνουν την οικονομική τους ανάπτυξη. Από την ανωτέρω επισήμανση, δεν εξαιρείται η ισπανική οικονομία, **η οποία χάνει καθημερινά ένα ποσοστό του ΑΕΠ της, από την αδράνεια της παραγωγής και ιδίως, από τη μειωμένη, και για μεγάλο χρονικό διάστημα, μηδενική τουριστική εισροή.** Συνεπώς, δεν είναι λίγες οι εταιρίες, οι οποίες θα δυσκολευτούν να καλύψουν τα κόστη τους και τη λειτουργία τους. Ακόμη, το εισόδημα πολλών νοικοκυριών θα μειωθεί σημαντικά ενώ ο αριθμός των ανέργων θα αυξηθεί απότομα, δημιουργώντας μία αλυσίδα αρνητικών επιπτώσεων για την οικονομία.

Προκειμένου να αποφευχθεί ή έστω να περιοριστεί η ανωτέρω κατάσταση, η Κυβέρνηση ανακοίνωσε μία σειρά οικονομικών βοηθειών και πρόσθετων μέτρων, για την εξομάλυνση των αρνητικών επιδράσεων. Αρχικά, **το πρώτο πακέτο μέτρο περιλάμβανε 18,2 δις ευρώ** για την ενίσχυση του κλάδου της υγείας, καθώς και ορισμένες βοήθειες προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά που επηρεάστηκαν από το κλείσιμο των σχολείων. Πέραν αυτών, ανακοινώθηκε ότι **στον τουριστικό τομέα, θα παρέχονταν βοήθεια ύψους 400 εκ. ευρώ**, η οποία, ωστόσο, είναι αρκετά μικρότερη από τη ζημία, η οποία αναμένεται να είναι μεγαλύτερη των 36 δις ευρώ. Παράλληλα, ελήφθησαν και άλλα κοινωνικά μέτρα, όπως η δυνατότητα αλλαγής των σιδηροδρομικών εισιτηρίων.

Στις 17 Μαρτίου ανακοινώθηκαν επιπλέον μέτρα στήριξης των επιχειρήσεων και, ιδίως, των μικρομεσαίων καθώς και των ευάλωτων νοικοκυριών. **Το συνολικό ποσό υπολογίζεται στα 200 δις ευρώ, το οποίο ισούται με το 20% του ΑΕΠ και αποτελεί το μεγαλύτερο πακέτο μέτρων στη σύγχρονη ιστορία της Ισπανίας.** Από αυτά, τα 117 δις δίνονται από το κράτος, ενώ η Κυβέρνηση υπολογίζει ότι τα υπόλοιπα θα δοθούν από τον ιδιωτικό τομέα. Το μεγαλύτερο μέρος αυτών, ήτοι περί τα 100 δις ευρώ, παρέχεται από το κράτος ως δημόσιες εγγυήσεις, προκειμένου να ενισχυθεί η ρευστότητα στην αγορά.

Τα εν λόγω μέτρα επηρεάζουν όλη την Ισπανική οικονομία και αφορούν τόσο οικονομικές βοήθειες στα νοικοκυριά όσο και στις επιχειρήσεις και τους εργαζόμενους. Μεταξύ άλλων, αποφασίστηκε η απαγόρευση της διακοπής του νερού, ηλεκτρισμού και αερίου στα ευάλωτα νοικοκυριά καθώς και η αναβολή της αποπληρωμής των στεγαστικών δανείων όσων τα έσοδα μειώθηκαν σημαντικά, εξαιτίας του ιού. Επιπλέον, δόθηκε η δυνατότητα στις επιχειρήσεις να μειώσουν προσωρινά το εργατικό τους δυναμικό και να αναβάλλουν την πληρωμή των ασφαλίσεων των εργαζομένων τους. Οι περίπου τρία εκατ. εργαζόμενοι, που υπολογίζεται ότι μπορεί προσωρινά να παύσουν την εργασία τους, εγγράφονται απευθείας στο μητρώο ανέργων και λαμβάνουν το εν λόγω επίδομα, ανεξαρτήτως εάν έχουν καλύψει τις απαραίτητες ώρες εργασίας. Εκτός αυτών, δίνεται η επιλογή στους απασχολούμενους, που το επιθυμούν, να μειώσουν ή να διακόψουν τις ώρες εργασίας τους για τη φροντίδα των οικογενειών τους. Τέλος, ενίσχυσαν τις έρευνες για την ανάπτυξη εμβολίου κατά του Covid-19, παρέχοντας 30 εκ. ευρώ για τον σκοπό αυτό.

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΜΑΔΡΙΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ Ο.Ε.Υ.**

Σημειώνεται ότι όλα τα μέτρα υπερψηφίστηκαν από τη Βουλή. Παρόλα αυτά, τα κόμματα της αντιπολίτευσης ζήτησαν επιπλέον μέτρα για την προστασία των πληγέντων και την περαιτέρω ενίσχυση της οικονομίας. Στο πλαίσιο αυτό, η τρίτη Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Οικονομικών Υποθέσεων και Ψηφιακής Μετάβασης, κα. Νάντια Καλβίνιο, ανακοίνωσε πρόσφατα ότι η Κυβέρνηση εξετάζει επιπρόσθετα μέτρα στήριξης, προκειμένου να αντιμετωπίσει άμεσα την απότομη επιβράδυνση της οικονομίας. Όπως έχει δηλώσει, **εξετάζονται, μεταξύ άλλων, και μέτρα για τη διευκόλυνση της αποπληρωμής ενοικίων για ορισμένα νοικοκυριά. Η Κυβέρνηση θεωρεί απαραίτητη τη συνέχιση λειτουργίας ορισμένων επιχειρήσεων και έχει αρνηθεί το οριστικό κλείσιμο αυτών, προκειμένου να συνεχίσει να κινείται η οικονομία και να μην απολυθούν οι εργαζόμενοι.**

Οι βλέψεις της Κυβέρνησης επικεντρώνονται στην ταχεία αποκατάσταση της παραγωγής και την δυναμική στήριξη της οικονομίας, καθώς θεωρεί ότι πρέπει να ληφθούν συγκεκριμένα μέτρα προκειμένου, με το πέρας της κατάστασης εκτάκτου ανάγκης, η οικονομία να αναπτυχθεί ταχέως και να επιστρέψει στους ρυθμούς που κινούνταν κατά το προηγούμενο διάστημα.

3. Οι εκτιμήσεις για την πορεία της οικονομίας

Είναι αδιαμφισβήτητο ότι τόσο στην Ισπανία όσο και στον υπόλοιπο κόσμο, οι επιπτώσεις θα είναι εξαιρετικά σοβαρές για την οικονομία. Αρχικά, η ισπανική Κυβέρνηση προέβλεπε ανάπτυξη για το τρέχον έτος στο 1,6%, ποσοστό που πλέον θεωρείται ανέφικτο.

Η εφαρμογή της κατάστασης εκτάκτου ανάγκης και τα επιπλέον μέτρα που πάρθηκαν προκειμένου να σταματήσει η εξάπλωση του ιού, «πάγωσαν» την εθνική οικονομία. Όπως και στον υπόλοιπο κόσμο, έτσι και στην Ισπανία, σημαντικοί τομείς για την οικονομία της, όπως η αυτοκινητοβιομηχανία, οι κατασκευές κοκ σταμάτησαν προσωρινά τη λειτουργία τους ενώ άλλοι τομείς που συνέχισαν να δραστηριοποιούνται, μείωσαν σημαντικά τα αποτελέσματά τους. Η τάση αυτή συνεχίζεται και αναμένεται να συνεχιστεί, τουλάχιστον σε βραχυχρόνια περίοδο. Από όλους όμως τους τομείς, ο σημαντικότερος της ισπανικής οικονομίας, **ο τουρισμός**, είναι αυτός που πλήττεται περισσότερο κατά τη διάρκεια της απαγόρευσης κυκλοφορίας και αεροπορικών συνδέσεων. **Σημειώνεται ότι ο εν λόγω τομέας συμβάλει στο 12,3% του ΑΕΠ της Ισπανίας**, απασχολώντας ένα αξιοσημείωτο ποσοστό του εργατικού δυναμικού της.

Οι αρχικές εκτιμήσεις της Ισπανικής Συνομοσπονδίας Επιχειρηματικών Οργανισμών (**CEOE**), υπολόγιζε ότι η συνθήκη προσωρινής διακοπής εργασίας (**ERTE**) θα εφαρμοζόταν σε ένα εκ. απασχολούμενους, αριθμός διόλου απογοητευτικός, δεδομένης της κατάστασης και του ότι η μεγάλη πλειοψηφία θα επέστρεφε στην εργασία, με το πέρας της κρίσης του ιού. Οι μεταγενέστερες, ωστόσο, προβλέψεις της Ισπανικής Συνομοσπονδίας Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (**CEPYME**), προέβλεψαν χειρότερα αποτελέσματα. Συγκεκριμένα, η Συνομοσπονδία, υπολογίζει ότι ο συνολικός αριθμός των εργαζομένων και αυτοαπασχολούμενων που θα παύσει προσωρινά την εργασία του, ανέρχεται στα **τρία εκατομμύρια**, από τους οποίους, **οι 300.000 θα παραμείνουν άνεργοι με το πέρας της κατάστασης εκτάκτου ανάγκης. Ο αριθμός αυτός επιβαρύνει περαιτέρω το υψηλό ποσοστό ανεργίας της χώρας, 14.1% για το 2019, το οποίο σημείωνε πτώση τα τελευταία έξι έτη (το 2013 το ποσοστό ανεργίας ανερχόταν στο 26,09%).**

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΜΑΔΡΙΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ Ο.Ε.Υ.**

Σύμφωνα με την εν λόγω έρευνα, οι μικρές επιχειρήσεις με προσωπικό μικρότερο των 50 εργαζομένων θα μειώσουν τους απασχολούμενους τους συνολικά κατά 140.000, οι μεσαίες επιχειρήσεις με προσωπικό μικρότερο των 250 ατόμων θα αναγκαστούν να απολύσουν 48.000 εργαζόμενους, ενώ από τις μεγάλες επιχειρήσεις θα επηρεαστούν 50.000 απασχολούμενοι. Οι αυτοαπασχολούμενοι που θα σταματήσουν τη λειτουργία τους για να εγγραφούν στο ταμείο ανεργίας, υπολογίζονται στους 70.000 σε όλη την επικράτεια. Όπως αναμένεται, οι τομείς που πλήττονται περισσότερο, είναι οι αντίστοιχοι του τουρισμού και της εστίασης, **καθώς οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε αυτούς τους δύο κλάδους αναμένεται να μειώσουν το προσωπικό τους κατά 7,3%.**

Παρόλα αυτά, οι εκτιμήσεις αυτές μπορεί να διαψευσθούν, καθώς είναι πολύ νωρίς για να γνωρίζουμε την ακριβή επίπτωση για την οικονομία, ενώ παράλληλα ιδιαίτερης σημασίας είναι και η παγκόσμια οικονομική συγκυρία. Στην περίπτωση που η παγκόσμια οικονομία δεν πληγεί έντονα και η κρίση αυτή είναι προσωρινή, τα αποτελέσματα μπορεί να είναι αρκετά πιο αισιόδοξα. **Σημαντική επίπτωση για την εθνική οικονομία θα έχει και η πορεία των εξαγωγών, η οποία θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από τα οικονομικά αντανάκλαστικά των εμπορικών εταιρών της Ισπανίας.** Μία μείωση όμως των εξαγωγών μπορεί να μετριαστεί και διά της μείωσης των εισαγωγών, καθώς μπορεί να μειωθεί η καταναλωτική δύναμη.

Αντίστοιχα, για την πορεία της εθνικής οικονομίας, **έρευνα της τράπεζας BBVA** προβλέπει ότι η ύφεση στην οικονομία θα είναι βραχυχρόνια και στο δεύτερο εξάμηνο του έτους η οικονομία θα επανέλθει δυναμικά, απορροφώντας μεγάλο μέρος των απωλειών που σημειώνονται τις τελευταίες εβδομάδες. Συγκεκριμένα, υπολογίζεται ότι κάθε εβδομάδα παράγεται το 2% του ΑΕΠ, επομένως μία πτώση της οικονομικής δραστηριότητας κατά 50% μειώνει το ΑΕΠ κατά 1% εβδομαδιαίως. Οι εν λόγω μειώσεις μπορούν να διορθωθούν με την ανάπτυξη της οικονομίας μετά την περίοδο της καραντίνας. Επομένως, προβλέπουν, όπως επιθυμεί και η Κυβέρνηση, μία καμπύλη V, ήτοι μία απότομη μείωση που ακολουθείται από μία απότομη ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας.

4. Τα αιτήματα της Ισπανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Η Ισπανία έχει τονίσει από την αρχή της κρίσης, ότι η οικονομική επιβράδυνση και η αντιμετώπιση του κορωνοϊού SARS Covid-19 δεν αποτελεί μόνον εθνική αλλά και Ευρωπαϊκή υπόθεση, καθώς όλα τα κ-μ της Ένωσης πλήττονται άμεσα από τις κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες αυτού. Προς το παρόν, η ΕΚΤ έχει διαθέσει 750 δις ευρώ για την ενίσχυση της ρευστότητας, επαναγοράζοντας δημόσιο και ιδιωτικό χρέος ενώ έχει εφαρμόσει τη ρήτρα γενικής εξαίρεσης για τον στόχο του ελλείμματος του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

Η ισπανική πλευρά έχει ταχθεί υπέρ των προαναφερόμενων μέτρων, ωστόσο υποστηρίζει ότι δεν είναι αρκετά για την αντιμετώπιση της κρίσης. Από την πλευρά της, ζητάει ένα ευρωπαϊκό σχέδιο οικονομικής ανασυγκρότησης - Μάρσαλ, το οποίο θα τονώσει την ευρωπαϊκή οικονομία. Σε αυτό, συμπεριλαμβάνονται ορισμένες προτάσεις, η σημαντικότερη των οποίων είναι η έκδοση κοινού χρέους από την ευρωζώνη με τα ευρωμόλογα, στα οποία όμως αντιτίθεται η πλειοψηφία των βόρειων κρατών μελών της. Μάλιστα, η Ισπανία και οκτώ επιπλέον κ-μ της ευρωζώνης, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας, έχουν αποστείλει κοινή επιστολή στον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Σαρλ Μισέλ ως προς την έκδοση των λεγόμενων **κορονο-ομολόγων.**

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΜΑΔΡΙΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ Ο.Ε.Υ.**

Επιπλέον, στο ανωτέρω σχέδιο, η Ισπανία ζητάει την περαιτέρω ενίσχυση από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, η οποία μπορεί να παρέχει την απαραίτητη ρευστότητα στις επιχειρήσεις, ενώ προτείνει τη δημιουργία κοινού Ταμείου για την αντιμετώπιση της ανεργίας, το οποίο θα δρα συμπληρωματικά στους εθνικούς οργανισμούς. Τέλος, προτείνει τη στήριξη από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας, η οποία, όπως όλα δείχνουν, θα υπερψηφιστεί.

Όπως σημειώνει η ισπανική πλευρά, η Ευρωπαϊκή Ένωση οφείλει να δράσει όχι μόνο για να διασώσει την οικονομία της και να αποφευχθεί μία σοβαρή οικονομική κρίση με ισχυρότατες αρνητικές συνέπειες, αλλά και επειδή ο χαρακτήρας και οι ηθικές αξίες της Ένωσης είναι υπέρ της ενότητας και της αντιμετώπισης των κρίσεων.

*Αλια Ν. Παπαναστασίου
Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄
Επικεφαλής Γραφείου ΟΕΥ Μαδρίτης*